

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÖPART KOZLONYA

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:

öt hasznos példány 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek minden hirdetés után 30 kr. Nyilatkoztató közlemények minden sora 20 kr. A hirdetéseknek valamit a nyilatkoztató közlemények eggyedül a kiadó iróasztalára vésni kell. Az előfizetési és hirdetésdíj pénzek a kiadó iróasztalára, a lap szellemi részére tartozó közlemények a szerkesztőség iróasztalára vésni kell.

nagyujtoca Jóna-ház 1704. szám alatt

Előfizetési feltételek:
helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 " 50 kr.
Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi László nyomdájában**, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

Debreczen, július 15.

1) A mezőgazdaság érdekében megindult legújabb mozgalomról akarunk beszélni egy kicsit, azon mozgalomról, mely a gazdasági egyesületek székesfehérvári kongresszusán elvett, a végrehajtó bizottság felhívásában kelt ki, azon mozgalomról, mely minket debreczenieként, mint par excellence "földművelő államot" közvetlenül érdekel.

Székesfehérváron megvitatott, helyben hagyott, és megpecsételtetett, hogy anyagi érdekeink zálátok, hogy mezőgazdasági viszonyaink rendezetlenek, hogy a gazdasági érdekek fejlődését elő kell mozdítani minden áron. — Ezen érdekek képviseléseért választott azon 20 tagból álló végrehajtó bizottság, mely megkezdvén működését, felhívásokat küldözött szét a gazdasági egyesületekhez, s az összes törvényhatóságokhoz, kérve, hogy pártolja a kongresszus székesfehérvári határozatait, mert szükségét látja annak, hogy "anyagi érdekeinknek figyelmét, s a mezőgazdaság nagyobb mérvű gondozását vivjük ki, ha kell, az alkotmányos faktorok és eszközök minden irányban igénybe vétele által," mely célból készült is a felhívás a képviselőházhoz.

Nem tartozunk azok közé, kik mezőgazdasági viszonyaink sokak által nagyon is fetele szentimentálisan nézett bajait egyedül a szerencsétlen "vasuti-, tarifa-, és kereskedelmi" politikának tulajdonítják, sőt meg vagyunk győződve, hogy a létező bajok részének gyökere az oktatlan mezőgazdasági felvilágosításban ágazik el, összejártságán ezel az idők mostoha járása, mely fájdalom! nem tartozik a felőlő parlamenti minisztérium ressortjába.

S minthogy így gondolkodunk, örömmel és aggályunkat egyszerre fejezzük ki ezen mozgalom felett. Örövendünk annak, hogy a mezőgazdaság érdekében mozgalom indult meg; de aggódunk, hogy ezen mozgalom helytelen irányba terelődött, mert egy specialisan közgazdasági kérdés úgy látszik politikai színezetet nyer, a mitől az isten őrizzen!

Lehetnek pártok Magyarországon: fehérek és veresek, labancok és kurucok, nem baj. De ha az anyagi érdekek fogják a politikai pártok sarkalvét képezni, ha a földművelőknek pártja szemben áll az iparosok pártjával, akkor a partikuláris érdekek felett folytatott beháborúba belefall a közjó, az összeségnek, a hazának üdvé.

Pedig ha a mozgalom csak ezen irányban indul, okvetetlen politikai kérdéséssé fajul. Mert előre elképzelhető, hogy ha a mezőgazdák az államtól követelnek mindent, az állam kénytelen lesz tőrs zsebeire s a többi osztályok érdekeire rámutatni, s azt felelni: segíts magadon, az isten is megsegít!

Igen jó példabeszéd, méltó követni. A mezőgazdák helytelenül cselekednek, ha nem társadalmi uton igyekeznek segíteni magukon, ha a mezőgazdasági misériák orvoslásának szülpontját nem az önmaguk által alkotott gazdasági egyesületekbe helyezik, hanem

azt akarják, hogy az állam mezőgazdasági politikát üzzön.

Nem lehet. A mezőgazdának szabadkereskedés kell, az iparos nem bánja, ha ellátja az ördög minden német, francia vagy angol iparcikkét. Hogy egyenlíthető ki ez az ellentétes érdek, ha az állam a mezőgazdák kívánatainak feláldozná az iparosok érdekét? Még az volna a szerencsétlen vámpolitika!

Nem azt mondjuk ezzel, hogy a mezőgazdák ne igényeljenek semmit az államtól. Igényeljenek annyit, a mennyi okos észszel igényelhető. Igényelhető, hogy tőkével és szakértelemmel pártfogolja a mezőgazdák társadalmi törekvéseit. Ha ezt kéri, ez meglesz.

Szeged nagy ünneppélyességgel fogadták a külföldi szakértőket. A paron az árcsök föl voltak lobogozva s nagy tömeg várta az érkezőket.

A hajó kikötőben, a városi hatóság, élén a főispán és polgármesterrel, a földelzetre ment, hol Péchy miniszter és a külföldiek Szeged városa nevében Pály polgármester rövid, lelkes beszédben üdvözölték.

Péchy miniszter felelt a polgármester üdvözlésére, éljenzéssel fogadott válaszában különösen kiemelve, hogy mindazt, mit a külföldi szakértők helyesnek fognak tanácsolni, bármily áldozat árán is keresztülvieni s őt e céljától semmi el nem téríti, mert Szegednek, az Alföld e méltó büszkeségét nem lehet és nem szabad meg egyszer a sors szeszélyének és esélyeknek kiténni.

Ezután a miniszter Tisza királyi biztos kíséretében a földelzetről a partra jött ki s a királyi biztos fogatán annak lakására hajtott. A külföldiek a királyi biztos tanácsosoktól vezetve szintén készen álló fogatokra ültek és elszállásoltattak. Este tiszteletre Tisza királyi biztosnál vacsora volt.

A szakértők eddig nem nyilvánítottak még véleményét. Csak barátságos beszélgetésekben mondtak annyit, hogy a Maros levelezését Szeged alá elkerülhetetlen szükségesnek tartják.

Az osztrák választások kimenetele egészen megzavarta az emberek fejét a Lajtán túl, a lapok tele vannak rémes látásokkal a közölgő reakcióiról. A legfurcsább az egészben, hogy folyvást Andrászt féltik, kit egy fél év előtt még tüzzel vassal szereztek volna kipusztítani a külügyminiszteri palotából. Szerintük a konzervatív förtökése Andrászt gróftól kibuktatni s Clam-Martinovitz utáitni helyébe. — Csak hogy ahhoz még nekünk is beleszólásunk van, — nem ugyan a külügyminiszter kinevezéséhez, hanem fontátásához igenis, az által, hogy a magyar delegáció nem szavazza meg a budgetet olyan közös miniszternek, ki Magyarország érdekei iránt ellentétes érzelmet mutatna.

Az új osztrák parlament a "N. Wiesner Tagb." jelentése szerint október első harmadában fog megnyitni. Az osztrák tartományi ülések pedig szeptember havában fognak tartatni.

Külföld.

A német birodalmi gyűlés beáratott. A nemzeti szabadelvű párt fölbomlása azonban tovább tart. Tizenhét tag ismét kilépett a pártból. Mióta Bismarck végkép elhagyta a szabadelvűeket, a mérsékelt liberálisok aól elvesztették a talajt. A konzervatív klerikális szövetség biztosan számít már a májusi törvények megváltoztatására.

Elsass-Lotharingia új alkotmánya kihirdetett s sept. 1-én lép életbe. Kormányzó

helytartóul Manteuffel tábornagy jelöltetett ki.

Az új olasz miniszterek már letették az esküt a király kezébe. A nép rokonszenvesen fogadja Cairolit a miniszterium élén, de tartósságot a baloldali záltságok mellett ennek a kormányoknak sem jósolhatni, mert az egyházzal versenyző Nicotera és Crispi frakciók bármikor leszavazhatják, ha a jobboldalal egyesülnek, mint a hogy leszavazták már egy ízben. Az egész baloldali egyesítése lehetetlennek látszik.

A zsidó-emancipáció halogatása miatt az európai kabinetek szemrehányást tesznek a román kormányoknak. Bratiano főosztályi kérésül a képviselőházat, ha tovább vonakodik az tejesíteni a berlini szerződés által rárótt kötelezettséget.

Bolgárorszag évi adója fél millió frankban állapítottat meg. Az oroszok jul. 24-ig teljesen kiüríték Szulát.

A muszkákat egy kis csapás érte. Tifliszi sűrűnyökök jelentik, hogy a Lazarev tábornok vezénylete alatt a turkomanok ellen küldött hadtest elcsapata meglepett és majdnem teljesen elpusztítottat; az oroszok hatvan hadiszerezzel megrakott tevéit is veszítették.

Az afrikai angol hadsereg új fővezére Wolsley tábornok június 23-án megérkezett a Capryrosba. Az ashanük legyőzése azzal kezdte meg működését, hogy először is a hadiszerezzel és élelemszállító intézkedéseket reformálta.

Tutti-frutti.

A jó példa hatása. A mama rémülve áll meg kis fia előtt, ki dadájával ép most jött haza a sétáról. És méltán, mert az urfi nem csekélyebb dolgot movit, mint hogy cipzelloját nyalta nyelvével.

— Mit csinál, — te szerencsétlen? — De mama, — felel a kis fiu, nagy szemeket meresztve anyjára, — hiszen te magad mondtad tegnap: "Nézd meg csak a kis macskát, hogyan tisztálkodik, — az bizony tisztább náladnál!"

Palkó és Julius egymás mellett ballagnak az országúton. Egy sűrű erdőhöz érnek. Itt Julius egyszerre megáll.

— Elné megyek az erdőbe, félek.

— Kitalál félsz?

— Tölel!

— Miért?

— Félek, hogy meg akarsz csókolni.

— Oh!

— Vagy épen megölelni.

— De Julius, hát nem látod, hogy ezt a borjút vezetem, s ha egy percze eleresztem, elfutna, s maj lenne nekem otthon apám uramtól.

Julius szeméremmel lesüti a szemét.

— Igen de . . . eszedbe juthatna, hogy a borjút oda kösd a fához, aztán tehetnél valamit, szegény védtelen leánygyal, — a mit akarsz.

Az sem utolsó dolog, hogy mikép tette magát egyszerre urrá Z. Adolf, egy szerény állású "boltozóség" Budapestben.

Egy szép napon szabadságot kér és — Bécsbe utazik. Itt beállít egy gazdag kereskedőhöz, kivel pesti gazdájá üzleti összeköttetésben áll, Mayer urhoz, és — megkéri egyetlen leányának kezét.

Mayer ur nagyot néz a fiatal emberre, aztán becsegettli inasát.

— Jakab, dobj ki ezen urat az ablakon.

— A mint méltóztatik, felel nyugodtan Adolf ur, — de előbb engedje megjelöznem, hogy ezentul társ lesz nekem eddig: gazdámnak, Kohn Sámuelnek Budapestben.

Mayer ur arca egyszerre megszelídül.

— Ön társ lesz Kohnnak? igazán?

— Ha ön hajlandó holnaputánig várni, kész vagyok behízyítani állításomat.

— Szívesen. Ha igazat mond, megkapja leányomat.

Adolf ur haza utazik s másnap reggel belép főnökéhez azon kérséssel, hogy fogadja be társának az üzletbe.

Kohn Sámuel bámul.

— Megholodult az ur?

— Nem épen. De egy hónap mulva elveszem a bécsi Mayer egyetlen leányát.

— A bécsi Mayer leányát? . . . üljön le kedves barátom!

Az alku megkötötték s Adolf ur egy hónap mulva társ lett főnökének és férje a gazdag Mayer leányának.

Szememesek a világ!

Hölgyeink házi ipara.

Az előrehaladott nőnevelési rendszer, még a kézi s ezzel kapcsolatban az öntudatos tette munkaképzési szabályokat sem tette eléggé sajátjává. Midőn az amerikai yankee dilettans kételyt támasztott önállóan mérlegelt kombinációm fölött, azt válaszolám: győzőn a mi jobb. Ezt a jobbat — mely a családi tüzhely megvédője, a társadalomban különösen a női társas élet névelője biztos álláspontot jelöl meg — csak nemzeti közművelődésünk és háziipari fejlesztésünk céljából ohajtom most felmutatni.

Nem hivatkozom azon bizonyítványokra, melyeket mind egyes tanítványaim, mind a hazai sajtó állított ki részemre, nehogy a kéredezés alatt fekvő mérlegével bíráltassam, hanem hivatkozom hazám hölgyeire, kik huszonöt év alatt az általam folytonosan tökélyesbített amerikai szabású rendszernek kellő tanulmányozói s eljáratói voltak. Hivatkozom a közvéleményre, mely mindig elismerőleg kiért.

Az anyagi haszon műveletem után borostyán koszorút ugyan nem biztosít. De a családi takarékoság elvét, midőn a család személyébe különösen a divatszabású megalkodás által behozni töreksem, a hölgyek legbensőbb ohajának teszek szolgálatot, mert alkalmat nyujtok a saját testalkathoz mért ruháztatás elkövetésére. Ily saját testhezállo mérték előállításának eddig én vagyok saját birtokosa.

A mennyi a kor és növés különbség annyira különböz az mérték. Két testvér, látzólag testakra nézve hasonló egymáshoz, de az öltöny redői különböznek, mert az egyik itt, másik amott vagy bőség vagy szűkségben szenved. Az ugy látszó egyformaságot a műizlési tünat s akarat mindenkor szabályozza.

Jelen debreczeni munkálkodásom ideje a női ruhazásab terén nemokára végezhet közelelt, mert az általam jövedelmezett házi iparra a nöruhazásabára újabb képesített hölgyekozsora már önállóan cselekszik s birtokába jutott egy könnyű szerrel fölfedezett jövedelmforrásnak. Azonban hogy hölgyeink munkaképzése s házi ipar iránt tanusított lelkésültsége még jobban fokoztassék, a szabászat minél szélesebb körben terjesztése céljából, még egy tanfolyam nyitására kész vagyok, egyszermind tisztelettel hívom föl az érdeklődő hölgyvilágot, hogy könnyű és világszabású tanmenetemen megismerkedni, s azt a családi jobbit előmozdításul eljáratim, minél nagyobb számmal siessen.

A jelentkezéseket Gyürük Sándor papirkereskedésében és ifj. Csáthy Károly kir. gazdasági tanítészeti könyvkereskedésében meg lehet tenni.

A Karczag és vidéki tisztelt hölgyeknek bátor vagyok ajánlani, hogy a költségesebb magántanulási helyett — mely Debreczenben tetemes összegbe kerül — sziveskedjenek társas szabású körököt alakítani, s ezek vezetésére programmon megismerése után engemet meghívni, így mind a gazdálkodás előmozdítását célzó házi ipar, mind a munkaképzés s munkagazdálkodás, mind a női öltöny szabási műizlés nagyobb előterére juthat.

Gusztirinyi Sándor.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja

Berlin ostroma.

Irta Daudet Alfonz. (Vége.)

Azon nap óta hadi műveleteink nagyon egyszerűek lettek. Berlin bevétele volt már csak a kérdés. Időről időre, ha az öreg nyughatatlannak látszott, levelet olvastunk előtte fától, természetesen költöttet, mert Berlinbe nem jöhettett többé semmi és a sedani csata után Mac Mahon hadsegédje egy német várba vitetett.

Képzeltetni a szegény gyermek kétségbeesését: a nélkül, hogy valami hírt hallott volna atyjáról, annak öntudatával, hogy fogoly, nélkülözésnek van kitéve, talán beteg, vidám hangu, bár meglehetősen rövid levelekben beszéltette magáról, oly rövid levelekben, a minőkét szokott írni a katoná, mikor mindig előre megy az ellenséges földön.

Néha elhagyta a szegény leányt ereje és egész álló hétig nem jött hír, de akkor nyughatatlankodott az öreg, nem tudott aludni s ilyenkor aztán jött hírtelen egy levél Németországból s a leány vidáman lépett a beteg ágyához, hogy felolvassa neki, míg magában könnyeivel küzdött!

Az ezredes figyelmesen hallgatta, miérto arccsal mosolygott, helybenhagyta vagy bírálgatta s hosszasan fejtegette előtűnk a kevésbé világos helyeket. De legszebbek voltak a feleletek, melyeket fához küldött. "Sohase feledd, hogy francia vagy!" Intette: "Légy nagylelkű ezek iránt a szegény emberek iránt; ne tedd rájuk nézve a beszállásolási igáját terhéssé." Intések, melyeknek vege hossza nem volt, pompás délutáni prédikációk, a tulajdonjog becsüléséről s a nők iránti udvariaságról: valódi katonai beszéletnek a hódítás számára. Közben közben általános politikai fejtegetéseket is tartott s beszélt a kényszerűségekről, melyeknek a legyőzött alá van vetve, E tekintetben, megvallo, nagyon szerény igényei voltak:

"A hadi költségek megtérítése — egyéb semmi! Mire való tartományokat foglalni? Lehet a németeket franciákká változtatni!" Ezeket oly szilárd hangon mondta s zavart oly erős meggyőződést áruktak el, hogy lehetetlen volt halgatni, a nélkül, hogy az ember meg ne induljon.

Ezalatt az ostrom — fájdalom nem Berliné — haladt a nagy utján. A nagy hideg, a körülrólás, a ragályok, az inség ideje volt az. De hála figyelműnknek, fáradozásainknak, hála a megkötözött gyöngödségeknek, mely a betegét körül vette, az öreg nyugalma egy pillanatra sem zavartatott meg. Mindvégig tudtam számára fehér kenyert és friss húst szerezni. Természetesen csak az ő számára! és nem lehetett meghatározhat látni, mint az öreg a reggelinél ártatlan önzésével; az öreget az ágyban vidáman és meglegedetten, az asztalkendővel állt a mellett, a nélkülözés következtében kissé halvány arccsal unokáját, ki az öreg kezét fogta, inni adott neki, egyszóval segítette elfogyasztani mind azon jó dolgokat, melyeket magától meg kelle tagadnia. Akkor felélenkűlve az étkészőből, oly vidám hangulatban, a minőt a meleg szoba szelét szűli, mikor kűnk fűtől a hideg téli szél, és a hó kavargó az ablak előtt, vissza emlékezett a vén katoná északi táborozására és elbeszélte századosor ama keserves visszavonulást Oroszországból, a mikor semmit nem ettek fagyos kétszerűtlen és löhosen kívül.

— El tudod magadnak képzelní, kicsikém? Löhust ettünk!

Nagyon is el tudta: két hónap óta ő sem evett egyebet! E közben, míg a gyógyulás napról-napra haladt, helyzetünk az öregegel szemben mindig nehezebb lett. Kétszer-háromszor feljlesztette a mailloit-kapui borzasztó ágyudörgés: ilyenkor hegyezte fűlét, mint a vadászkutyá, s nekünk Berlin falai közt új meg új győzelmet kellett kitalálnunk, melynek tiszteletére süttögetik az ágyut a rokkantak házában. Máskor, mikor ágya az ablakhoz volt tolvá — gondolom, egy csütörtökön — látta,

mint sorakozik a nemzetország az „Avenue de la Grande-Armée“-n.

— Mit akarnak azok a csapatok ott? kérdé s hallottuk, a mint fogai közt mormogá: "Bajos állapot, bajos állapot!"

Ekkor bizonyára igaz volt, de mi látuk, hogy elővigyélőknak kell lennünk. — Fájdalom, nem voltunk eléggé azok.

A mint egy este szokott látogatásomat tetvém, az ifjú leány egész rémült képpel jött előm:

— Holnap vonulnak be, — mondá.

Nyitva volt az öreg ajtaja? Valóban azóta, hosszabb gondolkodás után emlékszem, hogy arca azon este szokatlan kifejezésű volt: valószínűleg hallott bennünket. Csak hogy mi a poroszokról beszéltünk, s a jó öreg a franciákrá gondolt, a diadalmestire, melyet oly régóta várt: Mac-Mahon trombitaharsogás, virágzópor közt lovagol az Avenue-n lefele, fia a tábornaggyal mellett — és ő, az atya, az erkélyen, egyenruhájában üdvözölve a szétlőtt zászlókat, a puskaportól befekettített sasokat!

Szegény öreg Jouve! Kétségkűl azt képzelte, hogy vissza skarják tartani a bevonuló csapatok megérzésétől, hogy megövják a hírtelen felindulástól. Ezért őrizkedett csak egy szóval is arról beszélni. — De másnap reggel, ugyanazon órában, a mikor a mailloitkaputól a Tuilleriesi vezetű uton a porosz ezredek óvatosan közeledtek, felnyit halkan

mint sorakozik a nemzetország az „Avenue de la Grande-Armée“-n.

— Mit akarnak azok a csapatok ott? kérdé s hallottuk, a mint fogai közt mormogá: "Bajos állapot, bajos állapot!"

Ekkor bizonyára igaz volt, de mi látuk, hogy elővigyélőknak kell lennünk. — Fájdalom, nem voltunk eléggé azok.

A mint egy este szokott látogatásomat tetvém, az ifjú leány egész rémült képpel jött előm:

— Holnap vonulnak be, — mondá.

Nyitva volt az öreg ajtaja? Valóban azóta, hosszabb gondolkodás után emlékszem, hogy arca azon este szokatlan kifejezésű volt: valószínűleg hallott bennünket. Csak hogy mi a poroszokról beszéltünk, s a jó öreg a franciákrá gondolt, a diadalmestire, melyet oly régóta várt: Mac-Mahon trombitaharsogás, virágzópor közt lovagol az Avenue-n lefele, fia a tábornaggyal mellett — és ő, az atya, az erkélyen, egyenruhájában üdvözölve a szétlőtt zászlókat, a puskaportól befekettített sasokat!

Szegény öreg Jouve! Kétségkűl azt képzelte, hogy vissza skarják tartani a bevonuló csapatok megérzésétől, hogy megövják a hírtelen felindulástól. Ezért őrizkedett csak egy szóval is arról beszélni. — De másnap reggel, ugyanazon órában, a mikor a mailloitkaputól a Tuilleriesi vezetű uton a porosz ezredek óvatosan közeledtek, felnyit halkan

Napi hírek.

— Az aszfaltozás ügyében folyó tárgyalások kiállításba helyezik a kérdés mielőbbi végleges megoldását. A mint már tudva van, az új járda költségeit fele részben a város, fele részben az illető háztulajdonosok fogják viselni. Az aszfaltozás megkezdése pár hét múlva várható.

— Népmozgalmi statisztika. A lefolyt héten július 6—12-ig született városunkban 17 fiú s 14 leány, összesen 31 gyermek; meghalt 15 fiúnál, 18 nőnél, együtt 33 egyén. — „Debreczen“ kolégájának bajos szóba állni, mert nem tudja vagy nem akarja megérteni az okos szót. Nem az mondtuk mi; hogy neki szabad véleménye ne legyen. Hiszen bár gyakrabban volna s ne lenne csak vakon ösztöne vagy a kiadott ordre után s ne helyezné abban a férfiaság és bátorság jelét, hogy le mer rángatni mindenkit, a ki más pártban van. Ez bizony nem nagy virtus. Ezt akármelyik utcai gyerkőc megteszi. A szabad vélemény nem abban nyilvánul, ha valaki a tárgy helyett mindig csak személyekkel bíbelődik, mint arról a „Debr.“ tegnapi száma is tanusodik. Ha nem restelnék ilyen polemikát folytatni, hát hiszen meghurcoltatnánk mi is a sárban az ellenkező nézeteket. Ennek nincs könnyebb mesterség. — Mi azonban a sajtó kötelességét másképp fogjuk föl s azt hisszük, hogy a pártkérdésen kívül még van becsülethel kérdés is.

— Panaszott vetünk egy vidéki lelkészről az „Ebre szót“ szerkesztője ellen, mint a ki lapját az illető egynek nemcsak megrendelés nélkül, hanem még bizalmas levelében történt visszaállítás után is küldte, sőt a lapjával akarja, ellenére boldogított (?) egyént az előfizetési pénzt a helybeli községi bíróságnál is perelt. Nem teszünk hozzá semmi kommentárt, így hisszük felesleges.

— Az „Ebre szót“ közlembeli számában megjelent ream vonatkozó közlemben yek egyikét nem hagyhatom válasz nélkül, a mennyiben az érintett egyén Kepes Sámuel ur a városai szerződési viszonyban nem állván, a várost, illetve a közmunkavállalású pénztárt meg sem rövidíthette. — Ha eljárása érintett valakit, érintette a vállalkozó, a kinek nevezett alvállalkozója vagy vállalkozó-társát volt, Meg kell említenem továbbá, hogy a közlemben idézett szavak nyilvánítója ellen azonnal (július 7 én) megtették a törvényszéknek a kellő lépések. — Tisztelettel Debreczen, 1879. július hó 15. Balogh Mihály főmörnök.

— Fiatal hamisító. Oly bankóhamisításnak jött tegnap nyomára rendőrségünk, mely ritkítja pártját. Cz e g i e d i Janos H. szoboszlói lakos valakinek 10 frottsal fizetvén, az illető előtt gyanusnak tűnt föl a bankjegy, a miert jónak látta a kapitányi hivatalnál bemutatni, megmondván, hogy kitől kapta. A bankjegy csakugyan hamisnak találtatván, a szükséges intézkedések azonnal megtették s Czeglédi a vasutnál tegnapelőlt el is fogatott. A tegnap tegnap tartott vallatás aztán kiderítette a dolgot: kivilágot, hogy Czeglédi nem volt hamisító, hanem — hamisítottató, a mennyiben H. Szoboszlón, saját házában egy Szabó Antal nevű barátni III-ik g y m n. osztálybeli gyermekekkel rajzoltatott 7ily bankjegyet, miert a gyermekek 2 frotot fizetett; ő maga pedig a bankjegyeket Debreczenben forgalmába hozván, szerencsésen tul is adott mindegyiken s csak az utolsón vesztett rajta. A 14 éves Szabó Antal mindent bevallott; elmondta, hogy ő rajzolta a tiz frotosokat még pedig plajbászzsal és pedig Czeglédi megrendeléséből és jelenlétében. A kap. hivatal már össze is szedett a bankókból 6-ot, még pedig leginkább üzletemberekből, kik azokat minden gyámb nélkül elfogadták s illetve beváltották. Valóban alig is lehet gyakorlatlan szemnek első pillanatra felismerni a bankjegyek hamis voltát, oly ügyesen vannak azok utánozva. Bámul az ember egy 14 éves gyermek ügyességén, hogy képes ily finom rajzot előállítani

mint sorakozik a nemzetország az „Avenue de la Grande-Armée“-n.

— Mit akarnak azok a csapatok ott? kérdé s hallottuk, a mint fogai közt mormogá: "Bajos állapot, bajos állapot!"

Ekkor bizonyára igaz volt, de mi látuk, hogy elővigyélőknak kell lennünk. — Fájdalom, nem voltunk eléggé azok.

A mint egy este szokott látogatásomat tetvém, az ifjú leány egész rémült képpel jött előm:

— Holnap vonulnak be, — mondá.

Nyitva volt az öreg ajtaja? Valóban azóta, hosszabb gondolkodás után emlékszem, hogy arca azon este szokatlan kifejezésű volt: valószínűleg hallott bennünket. Csak hogy mi a poroszokról beszéltünk, s a jó öreg a franciákrá gondolt, a diadalmestire, melyet oly régóta várt: Mac-Mahon trombitaharsogás, virágzópor közt lovagol az Avenue-n lefele, fia a tábornaggyal mellett — és ő, az atya, az erkélyen, egyenruhájában üdvözölve a szétlőtt zászlókat, a puskaportól befekettített sasokat!

Szegény öreg Jouve! Kétségkűl azt képzelte, hogy vissza skarják tartani a bevonuló csapatok megérzésétől, hogy megövják a hírtelen felindulástól. Ezért őrizkedett csak egy szóval is arról beszélni. — De másnap reggel, ugyanazon órában, a mikor a mailloitkaputól a Tuilleriesi vezetű uton a porosz ezredek óvatosan közeledtek, felnyit halkan

mint sorakozik a nemzetország az „Avenue de la Grande-Armée“-n.

— Mit akarnak azok a csapatok ott? kérdé s hallottuk, a mint fogai közt mormogá: "Bajos állapot, bajos állapot!"

Ekkor bizonyára igaz volt, de mi látuk, hogy elővigyélőknak kell lennünk. — Fájdalom, nem voltunk eléggé azok.

A mint egy este szokott látogatásomat tetvém, az ifjú leány egész rémült képpel jött előm:

Ford. Gy. J.

